

Hoogwaterparkeerbeleid binnenstad gemeente Zaltbommel

1 Inleiding

Zaltbommel ligt aan de rivier de Waal. De waterstand van de Waal stijgt als er in het achterland veel regen valt, al dan niet in combinatie met smeltwater uit de Alpen. Hoogwater komt het vaakst voor in de wintermaanden, maar door veranderende weerpatronen is hoogwater in de zomer niet uitgesloten.

Een deel van de parkeerterrein aan de rand van de oude binnenstad van Zaltbommel ligt in de uiterwaarden. Deze terreinen kunnen bij verschillende waterpeilen onderlopen. Dit kan leiden tot schade aan geparkeerde auto's en levert bovendien een beperking op van het aantal beschikbare parkeerplaatsen. Dit hoogwaterparkeerbeleid geeft inzicht welke maatregelen wij treffen bij dreiging van onderlopende parkeerterreinen. Het betreft een actualisatie van het hoogwaterparkeerbeleid uit 2005 met een herziening in 2012.

Deze actualisatie van dit beleid is een gevolg van de vaststelling van het nieuwe parkeerbeleid binnenstad Zaltbommel 2020-2030 op 26 november 2020. Dit betekent dat bij vaststelling van dit hoogwaterparkeerbeleid het nieuwe parkeerbeleid nog niet geïmplementeerd is. Dit kan betekenen dat bij de komende hoogwaterperiodes een andere parkeerbehoefte blijkt te bestaan dan in dit hoogwaterparkeerbeleid beschreven. We gaan hier dan op dat moment praktisch mee om en zullen monitoren of aanpassing van het beleid gewenst is.

2 Parkeersituatie

2.1. Parkeergelegenheden binnenstad

In totaal heeft de binnenstad van Zaltbommel, inclusief de parkeerterreinen aan de randen, 1.379 parkeerplaatsen. Dit is inclusief laden/lossen, invalideparkeerplaatsen en plaatsen gereserveerd voor elektrisch laden. Deze parkeerplaatsen zijn verdeeld in zones met in iedere zone een eigen regime wat betreft betalen, tijdstippen betalen en gebruik van de vergunning. Daarmee is niet iedere parkeerplaats op elk moment onbeperkt door iedere parkeerder te gebruiken. In bijlage 1.A. staat een overzicht van de parkeersituatie na invoering van het nieuwe parkeerbeleid 2020-2030.

Op de reguliere wekelijkse drukke momenten (dus niet bij een evenement) zijn er ongeveer 1160 auto's in de binnenstad. Zie ook bijlage 2.A. en 2.B.

2.2. Parkeergelegenheden binnenstad bij hoog water

Bij oplopende waterstanden vanaf ongeveer 425 cm NAP tot 540 cm NAP lopen respectievelijk de parkeerterreinen Veerweg (lage kade), Havendijk (lage kade), Rotterdamse Bol en Oude Wasserij onder water. In toenemende mate vervallen er dan parkeerplaatsen. Bij de waterstand van ongeveer 540 cm NAP vallen 223 parkeerplaatsen weg. Dit komt regelmatig, ongeveer elke 2 jaar, voor. Van de 1379 plaatsen zijn er dan nog zo'n 1.156 beschikbaar. Zie ook bijlage 1.B.

In bijlage 2 is te zien welke type parkeerder (met/zonder vergunning) tijdens hoogwater waar kan parkeren, rekening houdend met het geldende parkeerregime.

2.3. Conclusie

Er is geen eenduidige grens aan te geven vanaf welk hoogwaterpeil er te weinig parkeerplaatsen zijn. Het is wenselijk om vanaf een peil van 490 cm rekening te houden met opkomende extra parkeerbehoefte voor de drukker momenten in de week. In bijlage 2 is dat nader gemotiveerd.

3 Maatregelen

3.1. Inleiding

Dit plan is een richtlijn. Omdat elke hoogwatersituatie anders is, en de omstandigheden in de binnenstad ook nooit hetzelfde zijn kunnen we ervoor kiezen om meer of andere maatregelen te treffen, al naar gelang de situatie rechtvaardigt. Beslissingen worden genomen door het afdelingshoofd Realisatie en Beheer in afstemming met de wethouder verantwoordelijk voor openbare ruimte.

3.2. Bieden van alternatieve parkeergelegenheid

Vanaf een waterstand van ongeveer 490 cm is het nodig om extra parkeercapaciteit te bieden.

Gezien het gebruik van de Kindertuin volgens het oude beleid en gezien het besluit van 2 oktober 2018 is de Kindertuin hiervoor het aangewezen alternatief.

Op 2 oktober 2018 heeft het college in relatie tot de restauratie van de bolwerken en de impact van het parkeren op de Kindertuin, zich gebogen over het gebruik van de Kindertuin. Het besluit houdt in:

1. Na de restauratie van het Beerebolwerk het gebruik van de Kindertuin te beperken tot maximaal 6 evenementen per jaar;
2. Na de restauratie van het Beerebolwerk in de Kindertuin parkeren bij uitzondering en noodzaak toe te staan bij evenementen en in gevallen van hoogwater in de Waal;
3. In de periode tot de restauratie het gebruik van de Kindertuin al te beperken tot maximaal 6 evenementen per jaar en het parkeren slechts toe te staan voor de braderie, de avondvierdaagse en bij hoogwater in de Waal.

Besloten is dus de Kindertuin beschikbaar te houden voor parkeren bij hoog water. Het streven is om deze locatie alleen te gebruiken indien dit noodzakelijk is.

Mocht in de toekomst mogelijk de uitbreiding aan de Beersteeg-West gerealiseerd worden, dan ligt het in de lijn der verwachting om de overloopmogelijkheid in de Kindertuin te vervangen door de Beersteeg-West.

Verder is het bij een hogere waterstand voor vergunninghouders moeilijker om een alternatieve locatie te vinden omdat de vergunning overdag in het assenkruis en 's avonds op de Omhoeken niet geldig is. Daarom wordt bij een waterstand van ongeveer 540 cm Omhoeken vrijgegeven (grijze zone). Daarmee vervalt de betaalplicht (waarbij de vergunning niet geldig is) in de avonduren. Met deze maatregel kan iedereen hier parkeren zonder beperkingen, waaronder de vergunninghouders.

3.3. Uitvoering en bebordingsplan

Afdeling Realisatie en Beheer is verantwoordelijk voor de uitvoering. De binnendienst houdt de waterstanden in de gaten en informeert (per stap) de Buitendienst om tot uitvoering van het bebordingsplan over te gaan.

Stap 1: waarschuwen

We plaatsen borden bij de parkeerterreinen Veerweg, Havendijk, Rotterdamse Bol en Oude Wasserij. We doen dit zodra we verwachten dat de Waal stijgt tot minimaal 4,25m +NAP. We communiceren deze waarschuwing via onze website en sociale media.

Soort bord	Tekst op bord	Plaats van bord
Waarschuwbord J37 met onderbord op gele achtergrond	parkeren op eigen risico i.v.m. hoogwater	Bij de ingangen van de parkeerterreinen die onderwater kunnen lopen

Stap 2: afsluiten parkeerplaatsen

Bij verwachte overschrijding van de volgende waterstanden sluiten we de volgende parkeerterreinen af. We doen dit ongeveer 3 dagen voordat de waterstand bereikt wordt. We communiceren deze afsluitingen via onze website en sociale media. Tevens worden parkeerders met een bord op de Steenweg verwezen naar de Beersteeg.

- 4,25m +NAP: Veerweg lage kade
- 4,60m +NAP: Havendijk lage kade
- 4,90m +NAP: Rotterdamse Bol
- 5,40m +NAP: Oude Wasserij
- 5,60m +NAP: Havendijk hoge kade
- 6,30 m +NAP: Veerweg hoge kade

Soort bord	Tekst op bord	Plaats van bord
Bord C1 op hek gemontereerd (geslotenverklaring)		Bij de ingangen van de parkeerterreinen die onderwater kunnen lopen. Bij Havendijk en Veerweg eerst bij de lage kade, eventueel bij 5,60 resp. 6,30 ook bij de hoge kade.
Geel waarschuwingsbord	Let op verminderde parkeerruimte door hoogwater. Parkeeradvies Beersteeg	Op de Steenweg net na de rotonde met de Gisbert Schairtweg

Afslepen auto's

In deze stap houden we ook in de gaten of er nog voertuigen geparkeerd blijven op de onderlopende terreinen. Automobilisten hebben een eigen verantwoordelijkheid. Wij willen echter voorkomen dat gevaar ontstaat voor de scheepvaart, of dat schade ontstaat aan het milieu of geparkeerde voertuigen. Als auto's in het water dreigen te komen staan dan probeert de Buitendienst de eigenaar te contacteren. We slepen voertuigen af zodra het water het voertuig dreigt in te stromen. De kosten hiervan verhalen we op de eigenaar van het voertuig.

Stap 3: openstelling Kindertuin

Bij stijging naar ongeveer 490 cm stellen we de Kindertuin open voor parkeren. Dit is ook mede afhankelijk van de verwachte duur van het hoogwater in combinatie met de verwachte drukte in de binnenstad. Vanwege de cultuurhistorische waarde van het gebied zetten we deze optie zo min mogelijk in. Indien we hiervoor kiezen, dan worden borden geplaatst bij de ingang van de Kindertuin en een verwijzing naar de Beersteeg en Kindertuin bij de ingangen van de stad.

Soort bord	Tekst op bord	Plaats van bord
Geel waarschuwingsbord	Let op verminderde parkeerruimte door hoogwater. Parkeeradvies Beersteeg. Kindertuin opengesteld.	Bij de drie ingangen van de Binnenstad. Steenweg, Boschstraat en Waalbandijk
Geel waarschuwingsbord met pijl	Tijdelijk extra parkeerruimte in de Kindertuin	Bij de ingang van de Kindertuin

Stap 4: gratis parkeren op Omhoeken

Als we de parkeerplaats Oude Wasserij moeten afsluiten, bij een waterpeil van 540 cm, dan geven we het parkeren op de Omhoeken vrij. Het parkeren wordt dan gratis.

Soort bord	Tekst op bord	Plaats van bord
Geel waarschuwingsbord	I.v.m. hoogwater gratis parkeren P Omhoeken	Bij de drie ingangen van de Binnenstad. Steenweg, Boschstraat en Waalbandijk
Geel waarschuwingsbord	I.v.m. hoogwater gratis parkeren P Omhoeken	Bij de ingang van Omhoeken

Overigens blijven bij volgende stappen de borden uit de voorgaande stappen ook staan.

Stap 5: Coupures sluiten

Bij een waterstand van 700 cm +NAP sluit het waterschap de coupures in de dijk bij de Waalkade, Veerweg en Havendijk. Op dat moment zijn de buitendijkse gebieden niet meer met voertuigen bereikbaar.

Wij verwijderen alle borden en losse objecten in de openbare ruimte.

Einde maatregelen

We draaien elke maatregel terug zodra het waterpeil het weer toelaat.

Na het hoogwater maakt de Buitendienst de wegen zo snel mogelijk weer vrij van aangespoeld vuil en modder. Het kan enige dagen duren voordat een drooggevalen parkeerterrein weer vrijgegeven kan worden.

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders op 30 maart 2021

Bijlage 1 Aantal parkeerplaatsen

A. Parkeergelegenheden binnenstad

De binnenstad van Zaltbommel heeft na invoering van het nieuwe parkeerbeleid de volgende parkeermogelijkheden:

- 300 parkeerplaatsen op de parkeerterreinen waar tegen betaling of met gebruik van vergunning onbeperkt geparkeerd kan worden. Dit zijn Havendijk (116 pp), Veerweg (73 pp), Rotterdamse Bol (67 pp) en Oude Wasserij exclusief de blauwe zone (44 pp).
- 133 gratis parkeerplaatsen op de Beersteeg.
- 104 parkeerplaatsen op Omhoeken waar overdag tot 18.30u gratis geparkeerd kan worden en tussen 18.30-0.00u alleen tegen betaling waarbij de vergunning niet geldig is.
- 81 kortparkeerplaatsen in de blauwe zone (61 in assenkruis en 20 op Oude Wasserij) waarbij de vergunning niet geldig is.
- 66 parkeerplaatsen in het assenkruis (exclusief blauwe zone) waar tegen betaling geparkeerd mag worden waarbij de vergunning *overdag* niet geldig is.
- 679 parkeerplaatsen in de woonstraten (inclusief terrein Heksenwal) waar overdag tegen betaling en met vergunning geparkeerd mag worden en tussen 18.00-0.00u alléén met vergunning.

In totaal zijn er 1379 parkeerplaatsen, dit is inclusief laden/lossen, invalideparkeerplaatsen en plaatsen gereserveerd voor elektrisch laden.

B. Parkeergelegenheden binnenstad bij hoogwater

Bij het stijgen van het water naar 425m (t.o.v. NAP) bereikt het water de lage kade van de Veerweg en lopen ongeveer 22 parkeerplaatsen onder water.

Bij hoogwater, een waterstand van 460 cm, bereikt het water het lage deel van parkeerterrein Havendijk en vervallen nog eens ongeveer 70 parkeerplaatsen.

Dit hoogwater van 460 cm komt in principe elk jaar voor.

Blijft het water stijgen, richting de 490 cm, dan loopt ook de Rotterdamse Bol onder water en vervallen nog eens ongeveer 67 parkeerplaatsen.

Vanaf een waterstand van ongeveer 540 cm loopt ook het parkeerterrein Oude Wasserij onder water (64 parkeerplaatsen).

Deze hoogste waterstand komt regelmatig (ongeveer elke 2 jaar) voor. In totaal zijn dan 223 parkeerplaatsen onbereikbaar.

Bijlage 2 Aantal auto's in relatie tot aantal parkeerplaatsen bij hoogwater

A. Inleiding

De aantallen geparkeerde voertuigen zoals vermeld in deze bijlage zijn gebaseerd op de parkeertelling van juni 2018. De cijfers betreffen de binnenstad, dus zowel de straten als de terreinen. De verdeling tussen voertuigen met en voertuigen zonder vergunning tijdens de parkeertelling is niet bekend. Bovendien zal na het invoeren van het nieuwe parkeerbeleid naar verwachting een groter aantal voertuigen een vergunning hebben omdat er meer tweede bewonersvergunningen verstrekt kunnen worden. Ook in het nieuwe beleid zal het zo zijn dat tijdens drukke bezoekenmomenten zoals zaterdagmiddag minder voertuigen met vergunning geparkeerd staan (meer bezoekers) dan tijdens de nacht wanneer met name bewoners parkeren.

Bij de analyse hoeveel parkeerplaatsen beschikbaar zijn tijdens hoogwater en als alternatief voor de vervallen parkeerplaatsen, blijft in ieder geval de blauwe zone op Oude Wasserij buiten beschouwing omdat deze ook onder water kan lopen. De blauwe zone in het assenkruis is gezien de tijdsduurbepanking geen volwaardig alternatief voor het parkeren aan de randen van de stad maar kan wel gebruikt worden voor kortparkerende bezoekers.

B. Parkeersituatie overdag

Uit de telling blijkt dat het piekmoment ligt op zaterdagmiddag: ongeveer 1160 auto's.

Voertuigen met een vergunning kunnen dan parkeren (zie onderstaande tabel):

- In groen weergegeven aantallen parkeerplaatsen: parkeerregime ma/za tussen 9.00 – 18.00 uur geen probleem
- In oranje weergegeven aantallen parkeerplaatsen: ma/za overdag parkeerregime geen probleem, maar gezien het regime na 18.30 uur moet voertuig vanaf die tijd verplaatst worden.
- In rood weergegeven aantallen parkeerplaatsen: parkeerregime niet geschikt om overdag met vergunning te parkeren.

		capaciteit	capaciteit bij HW 460	capaciteit bij HW 490	capaciteit bij HW 540
Parkeerterreinen	Donkergroene zone	300	208	141	97
Omhoeken	Lichtgroene zone	104	104	104	104
Beersteeg	Grijze zone	133	133	133	133
Woonstraten	Oranje zone	679	679	679	679
Assenkruis	oranje assenkruis	66	66	66	66
Blauw assenkruis	Blauwe zone	61	61	61	61
Blauw oude wasserij	Blauwe zone	20	20	20	0
Totaal binnenstad excl. AH		1363	1271	1204	1140

Bij HW 460 cm is er een parkeercapaciteit van 1020 voertuigen voor vergunninghouders (groen weergegeven parkeerplaatsen).

Bij HW 490 cm vermindert de parkeercapaciteit naar 953 voor vergunninghouders.

Bij HW 540 vermindert de parkeercapaciteit naar 909 voor vergunninghouders.

Voertuigen zonder vergunning (zoals bezoekers) kunnen ook nog tegen betaling parkeren in oranje assenkruis (+ 66 parkeerplaatsen) en op Omhoeken (+104). Voor voertuigen zonder vergunning vallen de woonstraten af vanwege de vergunningsplicht na 18.00 uur. Aangezien op zaterdagmiddag de verwachting is dat een wat groter aandeel voertuigen geen vergunning heeft (groter aandeel bezoekers) wordt dit niet als probleem gezien.

Conclusie overdag

Bij HW 490 cm is er totaal zo'n 1123 (953+66+104) parkeercapaciteit beschikbaar. De telling meldt 1160 auto's. Enige reserve voor kortparkeren is beschikbaar in de vorm van de 61 plaatsen in de blauwe zone. Deze waterhoogte is ongeveer het kritieke punt.

C. Parkeersituatie koopavond vrijdag

Op koopavond staan er op het drukste uur zo'n 1090 voertuigen geparkeerd.

Voertuigen met een vergunning kunnen dan parkeren (zie onderstaande tabel):

- In groen weergegeven aantallen parkeerplaatsen: parkeerregime tussen 18.00 – 9.00 uur geen probleem
- In oranje weergegeven aantallen parkeerplaatsen: na 18.00 uur parkeerregime geen probleem, maar gezien regime overdag (vergunning niet geldig overdag) moet voertuig verplaatst worden.

- In rood weergegeven aantallen parkeerplaatsen: parkeerregime niet geschikt om na 18.00 uur met vergunning te parkeren.

		capaciteit	capaciteit bij HW 460	capaciteit bij HW 490	capaciteit bij HW 540
Parkeerterrainen	Donkergroene zone	300	208	141	97
Omhoeken	Lichtgroene zone	104	104	104	104
Beersteeg	Grijze zone	133	133	133	133
Woonstraten	Oranje zone	679	679	679	679
Assenkruis	oranje assenkruis	66	66	66	66
Blauw assenkruis	Blauwe zone	61	61	61	61
Blauw oude wasse-rij	Blauwe zone	20	20	20	0
Totaal binnenstad excl. AH		1363	1271	1204	1140

Bij HW 460 cm is er een parkeercapaciteit van 1020 voertuigen voor vergunninghouders (groen weergegeven parkeerplaatsen).

Bij HW 490 cm vermindert de parkeercapaciteit naar 953 voor vergunninghouders.

Bij HW 540 cm vermindert de parkeercapaciteit naar 909 voor vergunninghouders.

Voertuigen zonder vergunning (zoals bezoekers) kunnen ook nog tegen betaling parkeren in oranje assenkruis (+ 66 parkeerplaatsen) of Omhoeken (+104).

Conclusie koopavond vrijdag

Bij HW 540 cm is er totaal zo'n 1079 (909+66+104) parkeercapaciteit beschikbaar. De telling meldt 1090 auto's. Enige reserve voor kortparkeren is beschikbaar in de vorm van de 61 plaatsen in de blauwe zone. Deze waterhoogte is ongeveer het kritieke punt.

D. Parkeersituatie avond/nacht en zondagen

In de nacht (telling 23.00u) staan ongeveer 850 auto's geparkeerd. Op een doordeweekse avond (donderdag 19.00u) zijn dat er ongeveer 960. Op koopzondag zijn dit er 950.

Voertuigen met een vergunning kunnen dan parkeren (zie onderstaande tabel):

- In groen weergegeven aantallen parkeerplaatsen: parkeerregime tussen 18.00 – 9.00 uur en op zondag geen probleem
- In oranje weergegeven aantallen parkeerplaatsen: in nachten en zondag parkeerregime geen probleem, maar gezien regime overdag moet voertuig verplaatst worden.
- In rood weergegeven aantallen parkeerplaatsen: parkeerregime niet geschikt om 's nachts (na 18.00u) en zondag met vergunning te parkeren.

		capaciteit	capaciteit bij HW 460	capaciteit bij HW 490	capaciteit bij HW 540
Parkeerterrainen	Donkergroene zone	300	208	141	97
Omhoeken	Lichtgroene zone	104	104	104	104
Beersteeg	Grijze zone	133	133	133	133
Woonstraten	Oranje zone	679	679	679	679
Assenkruis	oranje assenkruis	66	66	66	66
Blauw assenkruis	Blauwe zone	61	61	61	61
Blauw oude wasse-rij	Blauwe zone	20	20	20	0
Totaal binnenstad excl. AH		1363	1271	1204	1140

Bij HW 460 cm is er een parkeercapaciteit van 1020 voertuigen voor vergunninghouders (groen weergegeven parkeerplaatsen).

Bij HW 490 cm vermindert de parkeercapaciteit naar 953 voor vergunninghouders.

Bij HW 540 cm vermindert de parkeercapaciteit naar 909 voor vergunninghouders.

Voertuigen zonder vergunning kunnen ook nog tegen betaling parkeren in oranje assenkruis (+ 66 parkeerplaatsen) en op Omhoeken (+104). Voor voertuigen zonder vergunning vallen de woonstraten af vanwege de vergunningsplicht na 18.00 uur.

Conclusie avond/nacht en zondagen

Hieruit blijkt dat het aantal groen weergegeven parkeerplaatsen voor de nachtelijke bezetting ongeveer voldoende is. Voor de doordeweekse avond en koopzondag is het verschil tussen vraag en aanbod relatief klein dat verwacht wordt dat deze voertuigen wel een parkeerplaats vinden, bijvoorbeeld in de als oranje weergegeven locatie.

E. Conclusie

Gezien een aantal onbekende factoren zoals toegelicht in de inleiding en in deze bijlage is er geen eenduidige grens aan te geven vanaf welk hoogwaterpeil er te weinig parkeerplaatsen zijn. Het is wenselijk om vanaf een peil van 490 cm rekening te houden met opkomende extra parkeerbehoefte voor de drukkere momenten in de week.